

๙

หนังสือเดินทาง ตามรอยพระราชา

“The King’s Journey” Learning Passport

ห้อง ๙ แหล่งเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต เส้นทางเรียนรู้ “ตามรอยพระราชา”

พระราช
ไม่ได้มีแต่ในนิทาน
เตรียมตัวเดินทางไป
ในดินแดนแห่งการเรียนรู้
ของพระราช

สนุกคิด
Head

สนุก
รัก
Heart

สนุกทำ
Hand

เตรียมตัวไปเรียนรู้ให้เต็มอิ่ม

เตรียมใจไปสนุกให้เต็มที่

เตรียมถามได้ทุกคำถามที่สงสัย

เตรียมบันทึกทุกความประทับใจไว้กันลืม

ณ แหล่งเรียนรู้ พิพิธภัณฑน์ที่มีชีวิต
จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
พระราชฯ รัชกาลที่ ๙

หนังสือเดินทางของฉัน

ชื่อจริง _____
ชื่อเล่น _____
โรงเรียน _____
ชั้น _____
คติประจำใจ _____
โทรศัพท์ _____

เตรียมตัวออกเดินทางไปเรียนรู้

สมุดบันทึก

กระบอกน้ำ

กล้องถ่ายรูป

ดินสอ

ยางลบ

กระเป๋าเป้

หมวก

คู่มือพ่อแม่

(Parent's Guide)

การเดินทาง 'ตามรอยพระราชำ' ของเด็กๆ ครั้งนี้ พ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่สามารถมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสนุกไปกับเด็กๆ ด้วยการ...

- **กระตุ้น** ให้เด็กๆ เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สืบเสาะ จินตนาการ และลงมือทำ
- **สังเกต** พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กๆ ส่งเสริมให้เกิดการต่อยอด และเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง
- **ประเมิน** การเรียนรู้และทักษะสำคัญที่เกิดจากการเรียนรู้ของเด็กๆ

แรงบันดาลใจ

เอาใจใส่ จดจ่อ อยากเรียนรู้
อยากทำต่อ
เกิดแรงบันดาลใจ

๔ ทักษะ คือ

คิดสร้างสรรค์

สำรวจ เสาะแสวงหาคำตอบ
สังเกต อธิบายข้อมูล สร้างแนวคิดใหม่
เชื่อมโยง บูรณาการ

คิดวิเคราะห์

เข้าใจปัญหา เปรียบเทียบมุมมอง
ต่างๆ ตรวจสอบความถูกต้อง
วิเคราะห์ข้อมูล แสดงเหตุผล

ลงมือทำ

ปฏิบัติจริง กล้าลอง
กล้าเรียนรู้ ลองลงมือทำ

ร่วมเรียนรู้ไปกับเด็กๆ

- กระตุ้นให้เด็กๆ สนใจ ชี้ชวนให้สังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว
- ชวนเด็กๆ ตั้งคำถาม คิด และหาคำตอบ
- ลองให้เด็กๆ ได้เล่น ลองทำ สัมผัส และเรียนรู้สิ่งต่างๆ
- ชวนเด็กๆ ให้คิดเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ กับตัวเอง ที่บ้าน ที่โรงเรียน และสังคมรอบตัว
- ตั้งคำถามให้เด็กๆ ทำความเข้าใจเรื่องราว ปัญหา และสาเหตุของการเกิดปัญหาต่างๆ
- ตั้งข้อสังเกตให้เด็กๆ คิดถึงข้อดี-ข้อเสียของสิ่งต่างๆ ที่ได้เห็น
- ตั้งข้อสงสัยและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมต่อจากแหล่งอื่นๆ
- ทำทนายเด็กๆ ให้คิดหาแนวทางแก้ปัญหามาตรึมวิธีของตัวเอง

“ ศาสตร์ของพระราชามีวันล้ำสมัย วิชาที่พระองค์ทรงสอน
ใช้ได้ทุกมุมโลก เป็นศาสตร์ถนอมโลก ถนอมมนุษย์ ตลอด ๗๐ ปีแห่ง
ศาสตร์พระมหากษัตริย์ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ท่านทรงสอนพวกเราไว้
ครบเครื่อง วันนี้พระองค์ท่านไม่ประทับอยู่กับเราแล้ว แต่มีแสงสว่าง
ที่ส่องทางเราตลอดเวลา ขอให้เดินตาม

หนังสือเดินทางตามรอยพระราชาก็โปรดแม่ไปไปศึกษาตาม
เส้นทางของศาสตร์กษัตริย์ เป็นเครื่องมือเหมือนมีไกด์คอยอธิบาย
พ่อแม่ลูกได้เรียนรู้พร้อมกัน เข้าใจพร้อมกัน ตรวจสอบ ลงมือปฏิบัติ
บนฐานความสามัคคี

ขอให้เป็นการเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ เที่ยวไปสู่องค์ความรู้ที่พระองค์
ประสิทธิ์ประสาทให้ เที่ยวดูศาสตร์กษัตริย์ ศาสตร์พระราชาก็เที่ยว
ได้เป็นร้อยโครงการ เหนือสิ่งอื่นใด จะเกิดความภาคภูมิใจว่าพ่อ
ของเราเก่งเหลือเกิน พ่อเราสอนเราทุกอย่าง เราเสียอีกอาจไม่ค่อย
เป็นลูกที่ดีนัก ไม่ค่อยใส่ใจคำสอนของพ่อนักแต่ไม่สาย เวลานี้หนังสือ
เดินทางจะนำทางพวกท่านทั้งหลายไป จะเป็นเครื่องช่วยอย่างดี
รับรองว่าจะบรรลุลหรรณ ธรรมชาติและธรรมดา และจบลงด้วยคำว่า
ประโยชน์สุข”

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

และที่ปรึกษาโครงการหนังสือเดินทางตามรอยพระราชา

“เรียนรู้จัดการน้ำ รักษาท้องทะเล
ฟื้นฟูป่า (ชายเลน)
พัฒนาอาชีพท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ภาคใต้ฝั่งตะวันตก

- กระบี่ ● พังงา
- ภูเก็ต ● ระนอง
- สตูล ● ตรัง

แผนที่เส้นทางการเรียนรู้ ตามรอยพระราชินี

โครงการหมู่บ้าน
ชัยพัฒนา-กาชาดไทย
(บ้านทุ่งรัก) จ.พังงา

๑๐

โครงการพัฒนาทางการศึกษา
โรงเรียนบ้านต้นหยวกกาโบยชัยพัฒนา จ.สตูล

๒๐

โครงการพัฒนา
ทางการศึกษา
โรงเรียนบ้านเกาะสาหร่าย
ชัยพัฒนา จ.สตูล

๒๖

๒

โครงการฟื้นฟู
และอนุรักษ์ป่าทุ่งทะเล
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.กระบี่

๕๐

๒

โครงการอ่างเก็บน้ำ
คลองหยง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จ.กระบี่

๕๔

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิต
สินค้าเกษตร อ.รัชฎา จ.ตรัง

๕๖

๖๔

โครงการอ่างเก็บน้ำคลองท่าจิว
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ตรัง

โครงการพัฒนาการปลูกข้าว
เพื่อบริโภคครบวงจร
ในสหกรณ์นิคมอ่าวลึก จ.กระบี่

โครงการฝายคลองพระแก้ว
พร้อมระบบส่งน้ำ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ภูเก็ต

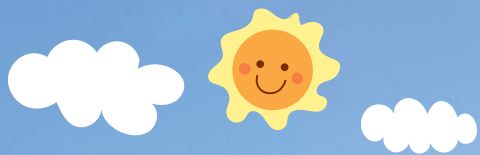

เที่ยววิถีชุมชนคนชาวเล โครงการหมู่บ้านชัยพัฒนา-กาชาดไทย (บ้านทุ่งรัก) จ.พังงา

เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยและเดือดร้อนจากคลื่นยักษ์สึนามิ ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เจ้าหญิงนักพัฒนา สมเด็จพระเทพรัตนฯ มีรับสั่งให้จัดหาพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อสร้างบ้านเรือนใหม่ให้ราษฎร อยู่อาศัยจนเกิดเป็นบ้านทุ่งรัก ชุมชนนี้สร้างขึ้นให้ชาวบ้านที่ย้ายมาจากตำบล เกาะพระทอง พังงา ได้มีบ้านอยู่อาศัยและประกอบอาชีพ ทั้งนี้ให้มี ชีวิตใหม่ที่ดีขึ้น

ตราประทับ

สนุกเรียนรู้ วิถีชีวิตที่โครงการหมู่บ้าน ชัยพัฒนา-กาชาดไทย (บ้านทุ่งรัก)

ที่เรียกชื่อ "บ้านทุ่งรัก" เพราะมีต้นไม้
ที่มีดอกคล้ายดอกรักร้อยทั่วไป

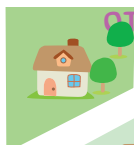
กลุ่มผลิตเรือนอแกนจ้าวลอง

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอาชีพสวน

กลุ่มจัก

ประปาหมู่บ้าน

บ่อน้ำบาดน้ำเสีย

อาคาร
อนุบาลประสงค์

กองอำนวยการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์สาธารณสุข
มูลฐานชุมชน (ศสมช)

กลุ่มท่องเที่ยว
บ้านทุ่งรัก

โครงการพัฒนา
พื้นที่บ้านทุ่งรัก(ป่าไม้)

แอ่งกักเก็บน้ำบ้านทุ่งรัก

อาชีพประมงพื้นบ้าน

ชาวบ้านทุ่งรักมีอาชีพประมงพื้นบ้าน และเลี้ยงปลาทะเลในกระชัง
มีการส่งเสริมพัฒนาอาชีพประมง ด้วยโครงการอุตสาหกรรมประมงพื้นบ้าน

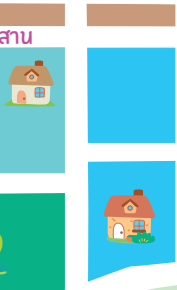

สำนักสงฆ์

สระน้ำ

โรงแปรรูปสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำเพิ่มมูลค่า ได้แก่ ปลาหยองปรุงรส ปลาข้างเหลืองหวาน ขนมันขลิบไส้ปลา และกะปิปากจก

โครงการอุตสาหกรรมประมงพื้นบ้าน

โรงซ่อมเรือ สร้างและซ่อมเรือกำบังมอแกน และเรือหัวโทงไฟเบอร์กลาสให้ชาวบ้านนำไปใช้ประกอบอาชีพ

โรงผลิตอาหารเม็ด ผลิตอาหารเม็ดสำหรับเลี้ยงปลาทะเลในกระชังแทนอาหารที่เป็นพลาสติก ช่วยลดต้นทุนและแก้ปัญหาขาดแคลนอาหารปลา

เด็กๆ รู้ไหม

“ประมงพื้นบ้าน” ต่างจาก “ประมงพาณิชย์” อย่างไร

โครงการอุตสาหกรรมประมงพื้นบ้าน

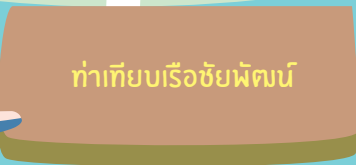
โรงงานผลิตอาหารเม็ด

โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ

โรงซ่อมเรือ

ทำเทียบเรือชัยพัฒนา

ท่องเที่ยววิถีชุมชน คนชาวเล

ด้วยวิถีแห่งชาวเล มีแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และใกล้เคียง บ้านทุ่งรักจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชน มีบ้านพักโฮมสเตย์ เรือหางยาวนำเที่ยว และบริการนำเที่ยวหลากหลายแบบให้เลือก

วิหารเซียน ๑ ใน ๓ แห่งของโลก ตั้งอยู่บนเกาะทุ่งนางดำ เป็นจุดที่เชื่อว่าเป็นตำแหน่งหัวมังกร

ปลั๊บลึงธาร คลองตาเลื่อน แหล่งอนุรักษ์ต้นปลั๊บลึงธาร ราชนิแห่งสายน้ำ อยู่ในคลองตาเลื่อน ช่วงที่ออกดอกคือเดือนตุลาคมถึงธันวาคม

ทะเลแหวกหนวดมังกร เกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติทะเลแหวก หน้าเกาะทุ่งนางดำ ตำแหน่งหัวมังกร จึงได้ชื่อว่า "ทะเลแหวกหนวดมังกร"

แหลมไม้ตาย ชายหาดที่สวยงาม ชมฝูงปูแดงช่วงเวลาน้ำทะเลลด

เกาะพระทอง เกาะขนาดใหญ่ อันดับ ๕ ของไทย มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น ทุ่งหญ้าสะวันนาเมืองไทย ทุ่งหญ้าสีทองประดับด้วยต้นเสม็ดขาว กระจายตัวอย่างงดงาม บึงน้ำขนาดใหญ่บนเกาะเป็นแหล่งอาศัยของนกกว่า ๑๕๐ ชนิด อ่าวตาแดง และอ่าวหินกองเป็นชายหาดที่สวยงาม เหมาะมาชมพระอาทิตย์ตก

กิจกรรมท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ไปสนุกเรียนรู้กัน

ปั่นจักรยาน เยี่ยมชมวิถีชุมชน และธรรมชาติ

นั่งเรือหางยาว ชมธรรมชาติป่าชายเลน
เที่ยวได้ตลอดปี

ล่องแพไม้ไผ่ สัมผัส
ธรรมชาติสองฝั่งคลองที่มีน้ำ
สีเขียว จนได้ชื่อว่า “ธารมรกต”
ช่วงที่เหมาะสมคือ เดือนมิถุนายน
ถึงพฤศจิกายน

พายเรือแคนู พายเรือ
ชมป่าชายเลนในคลอง

เด็กๆ อยากทำ
กิจกรรมไหนบ้างนะ

ให้อาหารปลา เยี่ยมชม
กระชังเลี้ยงปลาทะเล พร้อมให้
อาหารปลา

งมหอยชักตีน
งมหอยมาทำเมนูอร่อย
ช่วงที่เหมาะสมคือ ขึ้น ๑๕ ค่ำ
ถึงแรม ๔ ค่ำ

แหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ ใน อ.คุระบุรีใกล้เคียงบ้านทุ่งรัก

โครงการปลูกพืชผสมผสาน
ของมูลนิธิชัยพัฒนา พลิกฟื้น
นาทุ่งร้าง ปลูกพืชผสมผสาน

กะปิปากจก มีส่วนผสม
อะไรบ้าง เด็กๆ ลองชิมดูสิ
ว่ารสชาติต่างจากกะปิ
ที่บ้านของเราไหมนะ

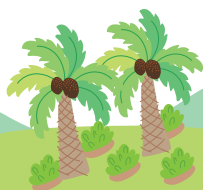
โรงเรียน
บ้านทุ่งรักชัยพัฒนา

ปลาทะเลที่เลี้ยงในกระชังได้
มีปลาอะไรบ้างนะ

โครงการชัยพัฒนา-กาชาดไทย
(บ้านทุ่งรัก)

สมัยก่อนทำเหมืองแร่อะไร
แล้วทำไมถึงถูกทิ้งร้าง

โรงพยาบาล
กระบือชัยพัฒนา

พลิกฟื้นเมืองแร่ร้าง
สู่ศูนย์เรียนรู้
การปลูกปาล์มน้ำมัน

โครงการศึกษาทดลองปลูก
ปาล์มน้ำมันและเกษตรผสมผสาน
เปลี่ยนเมืองแร่ร้างดินเสื่อมโทรม ให้
อุดมสมบูรณ์จนปลูกปาล์มน้ำมันและ
พืชต่างๆ ได้

โรงเรียนกระบือชัยพัฒนาพิทยาคม

ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลาในกระชัง
ใช้อาหารอัดเม็ด กระชังเลี้ยงปลาทะเลโดย
ใช้อาหารอัดเม็ด

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ตำบลทุ่งรักชัยพัฒนา

โครงการอุตสาหกรรมประมงพื้นบ้าน แหล่งศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียน

ชาวมอแกน มีวิถีชีวิต
อย่างไร และอาชีพดั้งเดิมทำอะไร

เลือกซื้อหาสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น

กะปิปากจก ผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อของบ้านทุ่งรัก ภูมิปัญญาเก่าแก่ที่มีมากกว่า ๑๐๐ ปี เริ่มต้นโดยชาวบ้านปากจก เกาะพระทอง กะปิทำจากกุ้งเคยแท้ สะอาด กลิ่นหอม รสชาติกลมกล่อม

เรือกำบังมอแกน บ้านทุ่งรัก มีชาวมอแกนอาศัยอยู่หลายครัวเรือน นอกจากทำประมงแล้วยังมีอาชีพเสริมเรือจำลองแกะสลักจากไม้นี้เป็นสัญลักษณ์ของชาวมอแกนผู้ท่องเที่ยวในทะเลอันดามัน เพื่อให้เยาวชนชาวมอแกนได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิต ประวัติความเป็นมาของเรือมอแกน รวมถึงถ่ายทอดวิถีนี้ให้บุคคลทั่วไปได้เรียนรู้

น้ำมันสมุนไพรจากใบเสม็ด ต้นเสม็ดเป็นต้นไม้ที่ขึ้นชุกชุมในพื้นที่ นำมาทำน้ำมันสมุนไพรสารพัดประโยชน์ แก้เวียนศีรษะ คัดจุมูก เคล็ดขัดยอก ปวดเมื่อย พิษจากแมลงกัดต่อย

ขนมขบเคี้ยวไส้ปลา เหมาะจะเป็นของฝาก ขนมขบเคี้ยว ของว่างรับประทานกับน้ำชากาแฟ

ชาวบ้านทุ่งรักมีความเป็นอยู่ที่ดียังยั่งยืน ต่อยอดภูมิปัญญาดั้งเดิม สร้างอาชีพใหม่ เสริมรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้

เด็กๆ รู้ไหมในภาพคืออะไร

กระดาษคำตอบ

i

โครงการหมู่บ้านพัฒนา-กาชาดไทย (บ้านทุ่งรัก)

📍 หมู่ ๖ ต.แม่บางขาว อ.คุระบุรี จ.พังงา

☎️ โทร. ๐ ๗๖๔๕ ๗๐๒๗

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านทุ่งรักพัฒนา

☎️ โทร. ๐๘ ๗๐๒๙ ๒๘๓๘, ๐๘ ๖๒๙๙ ๘๑๒๐

การเดินทาง

เที่ยวเกาะปูยู เยี่ยมโรงเรียน
และหมู่บ้านชาวประมง
โครงการพัฒนาทางการศึกษา
โรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยชัยพัฒนา จ.สตูล

หมู่บ้านตันหยงกาโบย ตั้งอยู่บนเกาะปูยู ทะเลอันดามัน เดิมเป็นพื้นที่ห่างไกลความเจริญ ไม่มีน้ำประปา ไม่มีไฟฟ้า โรงเรียนมีสภาพทรุดโทรมและขาดแคลน เจ้าหญิงนักพัฒนา ทรงห่วงใยความเป็นอยู่ของเด็กๆ จึงให้หลายหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือพัฒนาโรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยเพื่อสร้างการศึกษาที่ดีให้แก่เด็กๆ และทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านดีขึ้น

ตราประทับ

โรงเรียนบ้านต้นหยงกาโบย

เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เปิดสอนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สมัยก่อนอาคารเรียนทรุดโทรมมาก ในหน้าแล้งเด็กๆ ไม่มีน้ำใช้ สมเด็จพระเทพรัตนฯ และหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือซ่อมแซมและสร้างอาคารเรียนใหม่

เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ ทรงกดปุ่มเปิดแพรคลุมป้ายโรงเรียน นับจากวันนั้นชาวเกาะ ปูยูก็มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้กันจนถึงทุกวันนี้

หลักสูตรสนุก สร้างอาชีพ

มีพระราชดำริให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้อาชีพ นอกจากการเรียนในห้องเรียนปกติ เด็กๆ ที่นี่ จึงได้สนุกไปกับกิจกรรมที่อาจจะกลายเป็นอาชีพในอนาคต

ประดิษฐ์ดอกไม้จากผ้าใยบัว

ฝึกฝีมืองานประดิษฐ์ สร้างรายได้เสริม

เบเกอรี่และอาหารพื้นเมือง เชฟจิ๋ว เรียนทำ

ขนมปุยฝ้ายหลากสี คุกกี้ โดนัท ขนมปังขลิบทอด เด็ก
ขนมโค ขนมหม้อแกง ขนมหม้อแกงถั่ว วุ้นกะทิ ฯลฯ

ช่างไฟฟ้า อาชีพช่าง

ซ่อมเป็น สร้างได้ เท่สุดๆ

ช่างตัดผมชาย เรียนรู้

การตัดผมจากช่างมืออาชีพ

เน้นคุณธรรม

ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจ

พอเพียง ฝึกทำการเกษตร ปลูกพืชผัก
สวนครัว เพาะเห็ด ฯลฯ

ไปเที่ยวเกาะปูกู้กันดีกว่า

เกาะปูกู้ ตั้งอยู่ห่างจากฝั่งประมาณ ๕ กิโลเมตร ธรรมชาติสวยงาม มีวิถีชีวิตหมู่บ้านชาวประมง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม คนที่นี่พูดได้ ๒ ภาษาคือ ภาษาไทย และภาษามลายู

ไปเกาะต้องนั่งเรือ
นั่งเรือโดยสารรับจ้างจากท่าเรือ
ด่านศุลกากรสตูล ใช้เวลาประมาณ
๒๐ นาที

บนเกาะใช้รถฟ่องข้าง

การสัญจรไปมาบนเกาะ นั่งรถ
รับจ้างจักรยานยนต์ฟ่องข้าง
ไปชมสถานที่ต่างๆ รอบเกาะ

นั่งรถฟ่อง เที่ยวรอบเกาะ ชม
วิถีหมู่บ้านชาวประมง อาชีพหลักของ
ชาวบ้านที่ี่ส่วนใหญ่ทำอาชีพประมงชายฝั่ง
ขนาดเล็ก รับจ้างทั่วไป มีทำสวนยางและ
สวนผลไม้บ้าง

แวนดูบ้านอนุรักษษ์ ถ้ามีชาวประมงจับปูที่มีไข่ได้ บ้านนี้จะรับซื้อปูไข่ในราคาที่สูงกว่าปูทั่วไปแล้วนำปูไข่มาเพาะเลี้ยงให้ปูฟักไข่ พอไข่ฟักเป็นลูกปู จะปล่อยลูกปูนับแสนตัวลงสู่ทะเล เป็นโครงการขยายพันธุ์ปูสู่ท้องทะเล

ทำไมต้องอนุรักษษ์
พันธุ์ปูด้วยละ

ภาษามลายู

วันละคำ

สวัสดีในภาษามลายู มุดยังโงนะ
ลองถามคนในพื้นที่ดูสิ

สวัสดีตอนเช้า

สวัสดีตอนบ่าย

สวัสดีตอนกลางคืน / ราตรีสวัสดิ์

ชาวบ้านที่นี่ใช้ภาษา
อะไร เป็นภาษาหลักนะ

i

โรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยชัยพัฒนา

📍 หมู่ ๒ ต.ปูยู อ.เมือง จ.สตูล

☎️ โทร. ๐๘ ๖๙๘๔ ๕๑๓๕

🌐 www.sesao.go.th/bantonyongkabooy

การเดินทาง

ไปเยี่ยมชมโรงเรียนบนเกาะ

โครงการพัฒนาทางการศึกษา

โรงเรียนบ้านเกาะสำหรับวัยพัฒนา จ.สตูล

ถึงจะอยู่ในพื้นที่เกาะห่างไกล แต่ก็ไม่เคยอยู่ไกลเกินสายพระเนตรของเจ้าหญิงนักพัฒนา ทรงห่วงใยการศึกษาของเด็กๆ บนเกาะสำหรับวัย จึงมีพระราชดำริให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้อันด้านการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กๆ นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

ตราประทับ

การเดินทาง ไปเกาะสาหร่าย

ท้องทะเลที่ยังอุดม
สมบูรณ์ ชาวประมงที่
นี้ออกทะเลจับสัตว์น้ำได้มากมาย
ปลาทะเลนานาชนิด ปลาจวด
ปลาทราย ปลาเก๋า ปลากะเบน
หมึก ปูม้า กุ้ง กุ้ง ฯลฯ

โรงเรียนบ้าน
เกาะสำหรับราย
ชัฒพัฒนา

ทำเทียบเรือ

ทำเรือทุงรัน

ทำเรือ
เจ๊ะบิลัง

เดินทางด้วยเรือโดยสาร ๒ เส้นทาง
จากทำเรือเจ๊ะบิลัง ระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร
จากทำเรือทุงรัน ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร

การเดินทางภายในเกาะ
มีถนนคอนกรีตเชื่อมต่อ
กันรอบเกาะ ทำให้การเดินทาง
สะดวก

เด็กๆ รู้ไหม
ชาวประมงใช้เครื่องมือ
อะไรในการจับสัตว์น้ำ

วิถี ชาวประมงแห่งทะเลอันดามัน
ประชาชนเกาะสาหร่ายส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ
ประมงชายฝั่งขนาดเล็ก แบ่งเป็น

- * ประมงชายฝั่ง ๙๒ %
- * ประมงน้ำตื้น ๑ %
- * ทำอาชีพอื่น ๆ ๗ % เช่น ค้าขาย ทำสวน
เลี้ยงสัตว์ ทำธุรกิจ ฯลฯ

แผนผังการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านเกาะสาหร่ายชัยพัฒนา

- ๑ เสาสัญญาณเตือนภัย
- ๒ ศาลาร่วมใจเฉลิมพระเกียรติ
- ๓ ห้องแปรรูปอาหารทะเล
- ๔ ห้องปฏิบัติการเครื่องยนต์เล็ก
- ๕ ห้องปฏิบัติการต่อเรือไฟเบอร์กลาส
- ๖ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่ออาหารกลางวันและการประกอบอาชีพ
- ๗ ถึงเก็บน้ำประปาโรงเรียน
- ๘ เครื่องกรองน้ำดื่ม
- ๙ สถานีวิทยุเพื่อการศึกษาและพัฒนาวชิษ

เด็กๆ ที่นี้มาจากครอบครัวชาวประมง หลายคนออกเรือหาปลากับพ่อแม่ การได้เรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อเสริมต่ออาชีพประมงจึงเป็นสิ่งที่ดีแล้ว ทำให้เด็กๆ สนุกสนาน เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิตที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในวิถีชีวิตได้จริง

หลักสูตรเพื่อให้นักเรียนมีอาชีพติดตัวในอนาคต

ห้องปฏิบัติการต่อเรือไฟเบอร์

กลาสเด็กๆ เรียนรู้เกี่ยวกับเรือไฟเบอร์กลาสที่นำมาใช้แทนเรือไม้กันมากขึ้น ได้เรียนรู้การซ่อมแซม และต่อเรือไฟเบอร์กลาส

ทำไมจึงใช้เรือไฟเบอร์กลาสมาแทนเรือไม้แบบเก่า
เรือไฟเบอร์กลาสมีข้อดีอย่างไรบ้างนะ

ห้องปฏิบัติการ

เครื่องยนต์เล็ก เรียนรู้การซ่อมเครื่องยนต์ดีเซลเรือเล็ก เครื่องยนต์ดีเซลเรือประมง

ห้องแปรรูปอาหาร

ทะเล เด็กๆ ได้เรียนรู้การแปรรูปอาหารทะเล เช่น ทำปลาแห้ง ปลาเค็ม การเคี่ยวมันปู ขนมนั่นขลิบไส้ทะเล ขนมผูกรัก

โรงเรียนบ้านเกาะสาหร่ายชัยพัฒนา สตูล

หมู่ที่ ๕ ต.เกาะสาหร่าย อ.เมือง จ.สตูล

โทร. ๐๘ ๑๗๓๘ ๐๑๕๕

www.bksr.ac.th

โรงเรียนบ้านเกาะสาหร่ายชัยพัฒนา

การเดินทาง

สนุกเรียนรู้ในป่า ๕ อย่าง ประโยชน์หลายอย่าง

โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าทุ่งทะเล
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.กระบี่

ป่าแห่งนี้ได้ชื่อว่าเป็น “ป่าไม้ของแม่”
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ พระราชินี แม่ของแผ่นดิน
ชวนให้ชาวบ้านมาช่วยกันอนุรักษ์ฟื้นฟู
ป่าทุ่งทะเลด้วยความร่วมมือร่วมใจ ป่าแห่งนี้
จึงกลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง

“อย่างที่จังหวัดกระบี่ ข้าพเจ้าไป
พบกับชาวกระบี่ว่า ป่าไม้ขายเลนนี้
อย่าทำลายเลย ขอให้ข้าพเจ้าเถอะ
ขอให้เป็นป่าไม้ขายเลนอย่างเดิม เพื่อ
ความยั่งยืนของประเทศไทยเอง”

พระราชดำรัส

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๓

ตราประทับ

ป่าทุ่งทะเล

หาดทรายพื้นยาวสวยงาม และป่า ๕ ชนิด
สัตว์ป่ามากมาย ต่างมาอาศัยอยู่ในป่านี้

ที่นี่มีไม้เสม็ดขาว
ที่สมบูรณ์หนาแน่นที่สุด
ทำไมเสม็ดขาวชอบขึ้นที่นี่
เสม็ดขาวอยู่พื้นป่าชนิดไหนนะ

๑. ป่าชายหาด ขึ้น
อยู่ตามริมชายหาดทุ่งทะเล
ได้แก่ ไม้สนทะเล หยีทะเล
ปอทะเล และเตยทะเล
ชายหาดทุ่งทะเลมีความยาว
ประมาณ ๗ กิโลเมตร

ป่าดิบชื้น

สำนักงานโครงการฟื้นฟู
และอนุรักษ์ป่าทุ่งทะเล
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ทุ่งหญ้า
ธรรมชาติ

ป่าชายหาด

ป่าชายเลน

ทำไมที่นี่ถึงมีป่าตั้ง ๕ ชนิด
มีป่าอะไรบ้างนะ

แผนผังแหล่งเรียนรู้ภายในโครงการ ฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าทุ่งทะเล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้

นอกจากอนุรักษ์ธรรมชาติ พระราชินียังทรงส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาชีพเสริมสร้างรายได้ โดยใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

โครงการศิลปาชีพ
ทุ่งทะเล การทอผ้าที่กระทบ
ภูมิปัญญาการทอผ้าของ
ท้องถิ่น ทอผ้าฝ้ายโดยใช้ที่กระทบ

กลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์
จากใบเตยปาหนัน เตยปาหนัน
เป็นพืชที่มีในท้องถิ่น ชอบขึ้นตาม
ริมหาด ชายทะเล ป่าโกงกาง
ต้นเป็นกอ แตกกิ่งใบยาวเป็นพุ่ม
ใบสามารถนำมาจักสานเป็น
ผลิตภัณฑ์ต่างๆ มีลวดลายสวยงาม

ที่กระทบ คืออะไร
ทำไมถึงเรียกว่าที่กระทบ

เด็กๆ ลองทำดูสิ
ก็กระทบทอผ้าได้อย่างไรนะ

ศาลาทองาน

โครงการ
ศูนย์ศิลปาชีพทุ่งทะเล
การทอผ้าที่กระทบ

อาชีพเลี้ยงสัตว์ ส่งเสริมอาชีพ

การเลี้ยงสัตว์ เช่น กลุ่มเลี้ยงผึ้ง การเพาะพันธุ์
นกกรงหัวจุก การเลี้ยงกระเจง

โครงการฟื้นฟูและ
อนุรักษ์ป่าทุ่งทะเล
อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

● **แปลงสาธิตเกษตร
การทำเกษตร
ในพื้นที่ป่าไม้**

เรียนรู้วิถีป่าชุมชน ส่งเสริมการทำ
วนเกษตร การทำสวนเกษตรในป่า เพื่อใช้
ประโยชน์จากป่าอย่างถูกวิธี

● เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทุ่งทะเล

● โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา
และอนุรักษ์พันธุ์ป่าทุ่งทะเล

สัตว์ป่านานาชนิด

ความอุดมสมบูรณ์ของป่า ทำให้มีสัตว์ป่าหลากหลาย ทั้งบนบกและในน้ำ

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

มีไม่น้อยกว่า ๗ ชนิด เช่น กบนา อึ่ง
เจียดทวาย ฯลฯ

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

มี ๒๑ ชนิด เช่น หมูป่า ลิงแสม
ค่างแว่น อีเห็น นากใหญ่ขนเรียบ
ลิ่นหรือตัวนิ่ม ฯลฯ

สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

เช่น กิ้ง หอย ปู ฯลฯ

สัตว์น้ำเค็ม

ได้แก่ ปลา
ทะเลชนิดต่างๆ เต่าทะเล ฯลฯ

นก มีไม่น้อยกว่า ๑๘๐ ชนิด
ได้แก่ ไก่ป่า นกกินเปี้ยว เที่ยวแดง
นกเขาเปล้า ฯลฯ นกอพยพ เช่น
นกอีโก้ย นกหัวโต ฯลฯ

ปลาน้ำจืด

เช่น ปลาตุ๊ก
ปลาช่อน ปลาหมอ ฯลฯ

สัตว์เลื้อยคลาน

มีไม่น้อย
กว่า ๑๖ ชนิด เช่น เต่านา เขี้ย
ย ตะกวด กูกระจับ กูจงอาง กูเขียว ฯลฯ

แหล่งอาหารของชาวบ้าน

ป่าเป็นแหล่งอาหาร มีพืชที่ใช้ทำเป็น
อาหารและสมุนไพรหลายชนิด เช่น เห็ดเสม็ด
เห็ดที่ชอบขึ้นตามต้นเสม็ดขาว ผักหวานป่า
มะม่วงหิมพานต์ ขี้เหล็ก มะขาม เป็นต้น

เรียนรู้อนุรักษ์ป่าทุ่งทะเล

ป่าทุ่งทะเลมีพื้นที่ ๗,๐๕๗ ไร่ มาที่นี่มีเรื่องให้เรียนรู้มากมาย

แนวกันไฟป้องกัน
ไฟป่า ส่งเสริมการป้องกัน
ไฟป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

แหล่งเพาะพันธุ์ไม้ เพาะพันธุ์
กล้าไม้ แจกจ่ายให้ชาวบ้าน
นำไปปลูก เช่น ผักหวาน มะขาม
มะม่วงหิมพานต์ ฯลฯ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
สนุกกับแหล่งเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ
ระบบนิเวศ ป่าไม้ และชายหาด

ค่ายเยาวชน เพื่อการอนุรักษ์
ป่าทุ่งทะเล โรงเรียนที่สนใจทำ
กิจกรรมนี้ก็ติดต่อเข้ามาได้

มาช่วยกันปลูกป่าและฟื้นฟูป่า
ชายเลน ถ้าอยากปลูกป่าชายเลน ติดต่อ
เจ้าหน้าที่ล่วงหน้า

๒. ป่าพรุ กระจายตัว
อยู่บริเวณตอนกลางของพื้นที่
ได้แก่ เสม็ดขาว หว่าหิน
หว่าดงหน กะพ้อ ต้นหลาว
ชะโอน หวาย กล้ายไม้ป่า

๓. ป่าชายเลน
หนาแน่นบริเวณริมคลอง ได้แก่
โปรงขาว โกงกางใบใหญ่
โกงกางใบเล็ก โปรงแดง ถั่วดำ
ถั่วขาว ตะบูนดำ ตะบูนขาว
หวายลิง เหงือกปลาหมอ

ป่าแต่ละชนิดมีประโยชน์
ยังไถ่บ้างนะ

๕. หุ่น้ำธรรมชาติ หุ่น้ำเรียบ
ทอดตัวยาวตลอดแนวป่าชายหาด
ป่าพรุ และกระจายเป็นหย่อมทั่วพื้นที่

๔. ป่าดิบชื้น ขึ้นตามร่องห้วยน้ำ
ตอนกลางของพื้นที่ ได้แก่ ตะเคียน
หว่าหิน เสม็ดแดง หว่า และมิกล้วยไม้
ป่าหลากหลายชนิด

มาเที่ยวทุ่งทะเล ต้องไปวิ่งไล่จับหอยวิ่ง

หอยวิ่งหรือหอยหวาน หอยชนิดสองฝา ขนาดประมาณ ๒-๓ นิ้ว เมื่อถูกคลื่นซัดขึ้นบนชายหาดจะวิ่งตามผิวน้ำแล้วซ่อนตัวในพื้นทราย จะไต่ขึ้นมาให้เห็นบนชายหาดเวลาน้ำลด ชาวบ้านใช้ไม้หรือมือควานไปบนพื้นทราย หอยก็จะไต่ขึ้นมาให้วิ่งไล่จับกันสนุกสนาน

เมนูหอยวิ่ง หอยวิ่งตัวเล็กแต่เนื้อแน่นรสชาติหวานอร่อย นำมาทำเป็นอาหารได้หลายเมนู เช่น ผัดฉ่า ผัดกะเพรา หรือผัดน้ำมันหอย ใส่ในแกงต่างๆ ก็ได้ หรือจะทำยำหอยวิ่ง ก็อร่อยอย่าบอกใคร

คนช่วยดูแลป่าถึงยั่งยืน

โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าทุ่งทะเล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต้นแบบการบริหารจัดการทรัพยากรป่า โดยการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ทำให้คนเห็นคุณค่าของป่าไม้ เมื่อคนดูแลป่าและป่าให้ประโยชน์กับคนได้ คนกับป่าก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สนุกจับคู่ ลองขีดเส้นโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน

ต้นเสม็ดขาว

หมูป่า

เตยปาหนัน

การทอผ้า

สัตว์ไม่มี
กระดูกสันหลัง

เห็ดเสม็ด

ก๊วยกระทาบ

ไม้สนทะเล

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

กุ่ม

ป่าชายหาด

การจักสาน

i

โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าทุ่งทะเล

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กระบี่

หมู่ที่ ๓ ต.เกาะกลาง อ.เกาะลันตา จ.กระบี่

โทร. ๐๘ ๔๘๔๖ ๗๕๔๒

การเดินทาง

ไปดูระบบชลประทานที่ชาญฉลาด และกักน้ำยักษ์ โครงการอ่างเก็บน้ำคลองหยง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.กระบี่

พระราชทานทรงห่วงใยเกษตรกรจึงได้มอบหมายกรมชลประทานจัดหาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำช่วยเหลือประชาชนมีการสร้างอ่างเก็บน้ำคลองหยงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไข่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกรวมทั้งเป็นแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคของประชาชน

เกษตรกรหน้าไร่

มีน้ำ
ใช้ตลอดปี

ระบบส่งน้ำ

- อ่างเก็บน้ำคลองหยง
- พื้นที่ชลประทาน
ที่ได้ประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำ

สะพานส่งน้ำ

เด็กๆ รู้ไหม “กาลักน้ำ”
คืออะไร มีประโยชน์อย่างไรนะ

ด้วยพระเมตตาของพระราชา ช่วยให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีน้ำทำการเกษตรตลอดทั้งปี
หมดปัญหาขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง มีผืนดินอุดมสมบูรณ์ ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว

กาลักน้ำยักษ์

ช่วยในการพร่องน้ำลงสู่ลำคลองธรรมชาติ

กาลักน้ำ

การพร่องน้ำคืออะไร

ทำไมอ่างเก็บน้ำต้องพร่องน้ำด้วยล่ะ

ครอบคลุมพื้นที่
๒,๗๕๕ ไร่

ระบบส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำคลองหยา มีระบบส่งน้ำที่มีประสิทธิภาพ มีท่อส่งน้ำและคลองส่งน้ำครอบคลุมพื้นที่ ๒,๗๕๕ ไร่

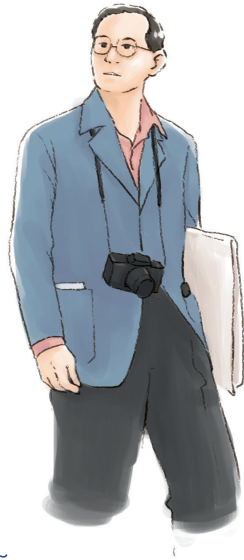
i

โครงการชลประทานกระบี่ สำนักงานชลประทานที่ ๑๕ กรมชลประทาน อ่างเก็บน้ำคลองหยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- หมู่ ๓ บ้านปากหยา ต.ปลายพระยา อ.ปลายพระยา จ.กระบี่
- โทร. ๐ ๗๕๖๑ ๒๘๘๐, ๐ ๗๕๖๑ ๒๘๖๘
- เว็บไซต์ <http://province.rid.go.th/krabe/>

การเดินทาง

สัมพันธภาพปัญหาชาวนาไทย โครงการพัฒนาการปลูกข้าวเพื่อบริโภคครบวงจร ในสหกรณ์นิคมอ่าวลึก จ.กระบี่

ข้าวคืออาหารหลักของชาวไทย แต่นับวันชาวนาก็ยิ่งลดน้อยลงไป เพราะหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นๆ เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา พระราชาจึงมีพระราชดำริส่งเสริมประชาชนรักษาสัมพันธภาพการทำนาข้าวไว้ เกิดเป็นโครงการปลูกข้าวเพื่อบริโภคแบบครบวงจรในสหกรณ์นิคมอ่าวลึก

ตราประทับ

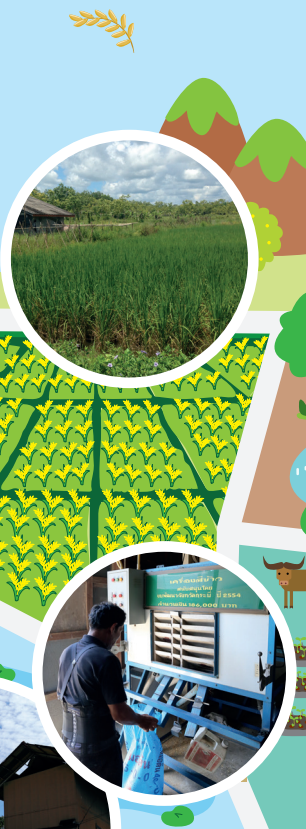

ภูมิปัญญาการทำนา

แม้หลายครอบครัวจะเลิกอาชีพทำนาไปทำอย่างอื่น แต่ยังมีชาวบ้านจำนวนหนึ่งยังทำนาข้าวทุกปี ด้วยความรักในอาชีพชาวนาที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น เมื่อก่อนทำนาต้องรอฝนตกตามฤดูกาล ปีไหนฝนแล้งก็ไม่ได้ทำนา แต่ตอนนี้ชาวนารับน้ำจากระบบชลประทานของอ่างเก็บน้ำคลองหยา อันเนื่องมาจากพระราชดำริเมื่อมีน้ำสมบูรณ์ ไม่ขาดแคลน ชาวนาจึงสามารถทำนาได้ถึงปีละ ๒ ครั้ง เรียกกันว่า นาปรัง และนาปี

เด็กๆ อยากรู้ไหม นาปีเริ่มทำ
เดือนใดและนาปรังเริ่มทำ
ในเดือนใด

โรงสีข้าวพระราชทาน

พระราชทานโรงสีข้าวของชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ชาวนามือที่โรงสีข้าวในราคาข่มเยา

พันธุ์ข้าวที่ปลูก

ชาวนาที่นี้ค้นหาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมจะปลูกในพื้นที่ พันธุ์ข้าวที่ปลูกได้ผลดีที่สุด และปลูกมากที่สุด ได้แก่ ข้าวพันธุ์ทุมธานี ๑ ที่นิยมปลูกมากที่สุดเพราะชาวบ้านนิยมกินข้าวพันธุ์นี้ ข้าวนุ่มและมีกลิ่นหอม มีการทดลองปลูกข้าวพันธุ์อื่นๆ ด้วย แต่ไม่มาก เช่น ข้าวพันธุ์สังข์หยด ข้าวพันธุ์โรซ์เบอร์รี่

แล้วที่บ้านของเรา
กินข้าวพันธุ์อะไรนะ

เมื่อมีน้ำอุดมสมบูรณ์ ชาวนาก็ทำนาได้อย่างครบวงจร
ลูกหลานช่วยกันสืบทอดภูมิปัญญาการทำนา ให้อยู่คู่กับเมืองไทย
ไปตลอดกาล

i

สหกรณ์นิคมอ่าวลึก จำกัด

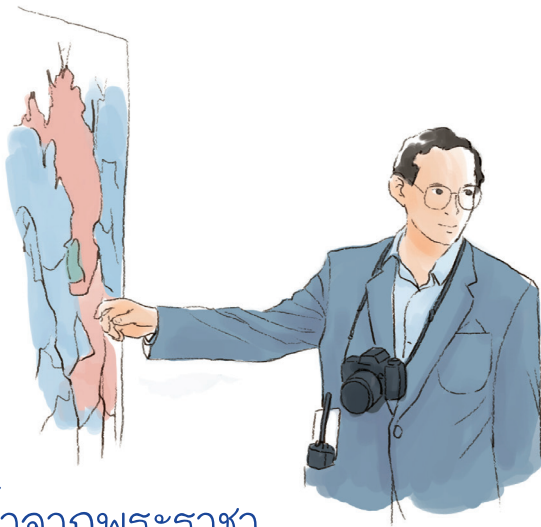
📍 เลขที่ ๖๒ หมู่ที่ ๓ ต.ศิวิ่ง อ.ปลายพระยา จ.กระบี่

☎ โทร. ๐ ๗๕๖๘ ๕๗๑๒

📘 สหกรณ์นิคมอ่าวลึก จำกัด

การเดินทาง

แหล่งน้ำจากราชชา

โครงการฝายคลองพระเทพพร้อมระบบส่งน้ำ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ภูเก็ต

ฤดูแล้งชาวบ้านแห่งบ้านป่าครองชีพ ต.เทพกระษัตรี ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภคและทำการเกษตรทุกปี จึงขอ พระราชทานแหล่งน้ำจากราชชา เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน พระราช ใจดีพระราชทานโครงการขุดลอก แหล่งน้ำพร้อมปรับปรุงระบบส่งน้ำ สร้าง ฝายคลองพระเทพ พัฒนาแหล่งน้ำ ทั้งระบบครบวงจร เพื่อช่วยเหลือชาวบ้าน มีน้ำกินน้ำใช้อย่างพอเพียง

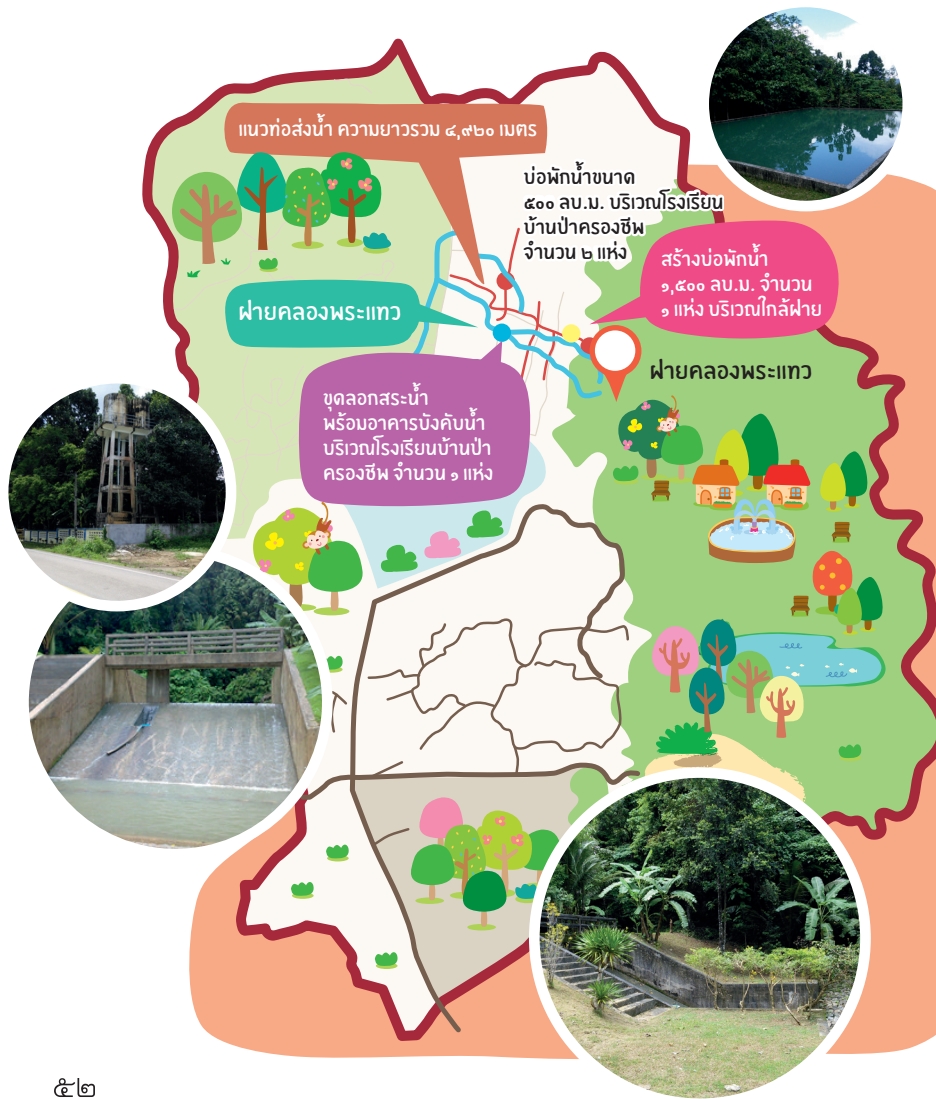

ตราประทับ

โครงการพระราชดำริด้านน้ำแห่งเดียวในภูเก็ต

ฝ่ายคลองพระแก้ว ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๓๑ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ กรมชลประทาน ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมฝาย ก่อสร้างบ่อพักน้ำ พร้อมระบบท่อส่งน้ำ เพื่อส่งน้ำให้ประชาชน ใช้ในครัวเรือน และพัฒนาแหล่งน้ำแห่งนี้ให้ส่งน้ำกระจายสู่บ้านเรือนได้ครบวงจร

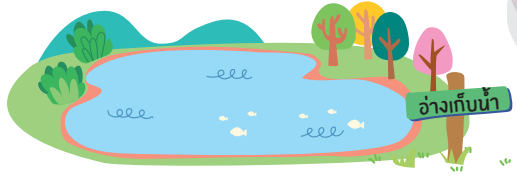

ประโยชน์ของฝายและระบบส่งน้ำครบวงจร

- ส่งน้ำช่วยเหลือชาวบ้านหมู่ที่ ๙ จำนวน ๑๓๐ ครัวเรือน ๙๐๐ คน พื้นที่ ๖๒๐ ไร่ ให้มีน้ำใช้อย่างพอเพียง
- ส่งน้ำให้การประปาโรงเรียนบ้านป่าครองชีพ ช่วยให้โรงเรียนมีน้ำสะอาดใช้ตลอดทั้งปี
- บรรเทาความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำ ชาวบ้านมีน้ำทำการเกษตร ไร่นาอุดมสมบูรณ์

ฝาย คืออะไร
 ฝายต่างจากอ่างเก็บน้ำอย่างไร
 ฝายต่างจากเขื่อนอย่างไร
 เด็กๆ ลองหาคำตอบดูสิ

แม้ในหมู่บ้านเล็กๆ พระราชาที่ทรงมองเห็นความทุกข์ยากของประชาชน ทรงช่วยเหลือ บรรเทาความเดือดร้อนด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กแห่งนี้ ให้มีน้ำพอใช้ตลอดปี เมื่อมีน้ำใช้อย่างพอเพียงทั่วถึงทุกพื้นที่ หมู่บ้านแห่งนี้ก็กลับมาเขียวขจี ชาวบ้านอยู่กันอย่างมีความสุข

i

โครงการฝายคลองพระแทวพร้อมระบบส่งน้ำ
 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านป่าครองชีพ

- 📍 หมู่ที่ ๙ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
- 📞 โครงการชลประทานภูเก็ต โทร. ๐ ๗๖๓๒ ๑๔๖๐

การเดินทาง

สนุกเรียนรู้กับปราชญ์ชาวบ้าน ตามรอยพระราชา

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
สินค้าเกษตร อ.รัชฎา จ.ตรัง

ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เศรษฐกิจตกต่ำ
ธุรกิจล้ม อาชีพทนายความไม่รุ่งเรื่องเหมือนเก่า คุณสมหมาย ธรรมกิจ
ได้กลับมาที่บ้านเกิด บ้านกลางเหนือ เริ่มต้นชีวิตใหม่ ไขแนวทางปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง ค่อยๆ ทำ ค่อยๆ เรียนรู้ การทำเกษตรทฤษฎีใหม่
ตามรอยพระราชา สร้างฐานชีวิตใหม่ที่มีความสุขและยั่งยืน เป็นศูนย์เรียนรู้
และสร้างงานให้คนในชุมชน

ตราประทับ

เริ่มจากศูนย์ ก้าวเดินตามรอยพระราช

เริ่มเรียนรู้การทำเกษตรด้วยตนเอง โดยมีแรงบันดาลใจและได้ความรู้จากพระราชกรณียกิจ
แสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างมุ่งมั่น จนสร้างสวนเกษตรครบวงจรแห่งนี้สำเร็จ
กลายเป็นแหล่งเรียนรู้การทำเกษตรของชุมชน ที่ใครๆ ก็เข้ามาเรียนรู้ได้ไม่สิ้นสุด

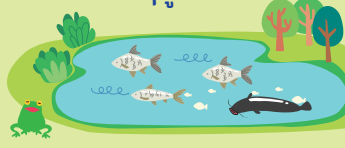
แปลงพืชผสมผสาน

บ่อปลา
ตามฤดูกาล

๒

๓

๕

ที่พักอาศัย

๖

๗

ฐาน
เรียนรู้

เลืองนกรกระทำไว้เพื่ออะไรนะ
ลองหาคำตอบดูสิ

แปลงขยายผล
เกษตรผสมผสาน

๑๐

๑	วิถีพุทธ	๕	เพาะชำกล้าไม้	๙	การผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพ
๒	สมุนไพรไทย	๖	ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์	๑๐	การเลี้ยงกบและปลาสาธิต
๓	ปลูกพืชผสมผสาน	๗	พลังงานทางเลือก	๑๑	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์
๔	การทำนาข้าวสาธิต	๘	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๑๒	เกษตรอินทรีย์

ซอยไร่นาสวนผสม

ซอยมิปลา

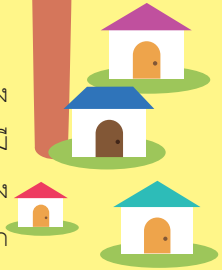
ซอยผัก กล้วยไม้

ซอยน้ำพริก

ซอยค้าขาย

เที่ยวบ้านคลองขามเหนือ

บ้านคลองขามเหนือ ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนยาง ทุกปีจะมีเวลาว่างหยุดกรีดยางประมาณ ๕ เดือน เมื่อมีการขยายความรู้เรื่องอาชีพเกษตร ชาวบ้านใช้เวลาว่างหันมาทำอาชีพเสริมหลายอย่าง เกิดกลุ่มอาชีพ ๑๒ กลุ่มหลัก อาทิ กลุ่มเลี้ยงผึ้ง กลุ่มเลี้ยงกิ้ง กลุ่มปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ กลุ่มปลูกเมล่อน กลุ่มปลูกผักปลอดภัย กลุ่มเกษตรอินทรีย์ กลุ่มโฮมสเตย์ ฯลฯ

๑๒ ฐานเรียนรู้ ๑๒ เรื่องสนุก

คุณสมหมาย ธรรมกิจ

ฐานที่ ๑

วิถีพุทธ

เริ่มจากไหว้พระ

ให้มีสมาธิ ตั้งใจศึกษา

ปลูกพืชผสมผสาน

ปลูกพืชผสมผสานหลายอย่าง
ได้อย่างไร และปลูกอะไร

ฐานที่ ๒

สมุนไพรไทย

พืชสมุนไพรมากมาย
ภูมิปัญญาที่ต้องรักษาไว้

ฐานที่ ๓

ไร่นาสวนผสม
ต้องปลูกอะไรบ้าง
ทำไมปลูกหลายอย่าง
แล้วดีกว่า

การทำนาข้าวสาธิต

การทำนาข้าวปลอดสารพิษ
การทำนาทำแล้ง

ฐานที่ ๔

ฐานที่
๕

เพาะชำกล้าไม้
เพาะกล้าไม้ไว้แจกจ่าย
ขยายพันธุ์ และปลูกในสวน

ฐานที่
๖

ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์
ศึกษาการใช้พลังงานสะอาด

พลังงานทางเลือก
ทางเลือกในผลิตพลังงาน
เช่น ไบโอดีเซล

ฐานที่
๗

“เกษตรอินทรีย์”
กับ “การปลูกผักปลอดภัย”
ต่างกันอย่างไรนะ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
การกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัย
ลดใช้สารเคมี

ฐานที่
๘

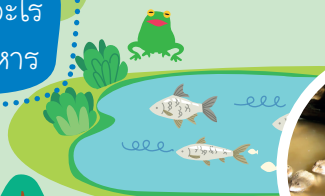
นอกจากเลี้ยงกบ เลี้ยงปลา ที่นี่ยัง
เลี้ยงสัตว์อะไรอีกบ้างนะ

การเลี้ยงกบและปลาสาธิต

ทดลองหาวิธีเลี้ยงกบ
เลี้ยงปลาสายพันธุ์ต่างๆ

ฐานที่
๑๐

อะไร
ใหม่
กบกินอะไร
เป็นอาหาร

ฐานที่
๓

การผลิตยางแผ่นดีบคุณภาพ
ค้นหาวิธีการผลิตยางแผ่นให้มีคุณภาพ
ดีกว่าเดิม ได้ราคาดีกว่าเดิม

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์
ผลิตปุ๋ยคุณภาพจากวัสดุเหลือใช้
ปลอดภัย และขายได้ราคาดี

ฐานที่
๑๑

ฐานที่
๑๒

เกษตรอินทรีย์
ทดลองทำแปลงเกษตรอินทรีย์
ไม่มีการใช้สารเคมีใดๆเลย

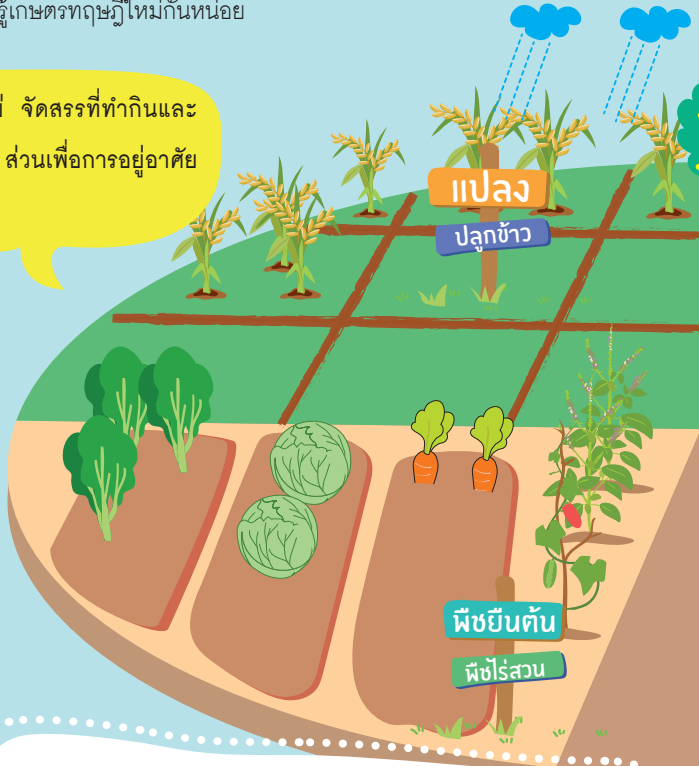
เกมสนุก เกมเกษตรทฤษฎีใหม่

เรารู้แล้วว่าศูนย์แห่งนี้เริ่มต้นด้วยแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระราชอา

เด็ก ๆ มาทดสอบความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่กันหน่อย

เกษตรทฤษฎีใหม่ จัดสรรที่ทำกินและ
ที่อยู่อาศัยออกเป็น ๔ ส่วนเพื่อการอยู่อาศัย
ทำกิน และชีวิตที่ยั่งยืน

เด็ก ๆ ช่วยกันคิดหน่อย

- ปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์อะไรดีนะ ช่วยเติมในภาพหน่อย
- เกษตรทฤษฎีใหม่ ทำไม่ถึงต้องมีแปลงปลูกข้าว
- ไร่ใหม่ ทำไม่ต้องขุดสระน้ำไว้ในพื้นที่สวน

i

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

สินค้าเกษตร อ.วังงิ้ว

📍 บ้านคลองขามเหนือ หมู่ ๑๕ ต.ควนเมา อ.วังงิ้ว จ.ตรัง

☎ โทร. ๐๘ ๓๑๗๓ ๑๙๐๒

การเดินทาง

ล่องเรือชมทะเลสาบใหญ่
เที่ยวน้ำตกในป่าต้นน้ำ
โครงการอ่างเก็บน้ำคลองท่าจั่ว
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ตรัง

อ่างเก็บน้ำคลองท่าจั่วได้ชื่อว่าเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดใน จ.ตรัง
อีกหนึ่งโครงการช่วยเหลือประชาชนของพระราชอา เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ
ในการทำเกษตร การอุปโภค บริโภค น้ำในอ่างเก็บน้ำยังช่วยให้ป่าไม้โดยรอบ
มีความอุดมสมบูรณ์ ช่วยรักษาความชุ่มชื้นให้ป่าต้นน้ำ ผืนน้ำกว้างใหญ่
มีความสวยงามของธรรมชาติ ต่อยอดสู่การท่องเที่ยวล่องเรือชมทะเลสาบ
ที่น่าสนุกสนาน

อ่างเก็บน้ำพระราชทาน

เพราะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในหน้าแล้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ราษฎร ต.ท่าจี้ว ต.หนองข้างลำ และ ต.ห้วยนาง จึงได้ทำหนังสือขอพระราชทานอ่างเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำคลองท่าจี้ว สร้างเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๓

พร้อมสร้างระบบท่อส่งน้ำ
ความยาวประมาณ ๑๓.๑๐
กิโลเมตร

อ่างเก็บน้ำมีสันเขื่อนกว้าง ๘ เมตร ยาว
๓๓๐ เมตร สูง ๔๐ เมตร สามารถเก็บกักน้ำได้
๑๘.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

ช่วยเหลือนครวัดให้
น้ำกินน้ำใช้ตลอดปี ๒๐๐ ครั้งเรือน

พื้นที่รับประโยชน์
๑๖,๗๐๐ ไร่

และยังส่งน้ำลงสู่คลองธรรมชาติ
ความยาว ๒๗ กิโลเมตร กระจายเข้า
สู่แปลงเพาะปลูก

อ่างเก็บน้ำคลองท่าจี้ว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๔ (ท่าจี้ว)
โครงการชลประทานศรี สำนักราชชลประทานที่ ๑๖
กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประโยชน์มากมายของอ่างเก็บน้ำ

ทำเรือล่อง
อ่างเก็บน้ำคลองท่าวี

เลี้ยงปลาในกระชัง

บริเวณอ่างเก็บน้ำ สร้างอาชีพ
สร้างรายได้

ส่งน้ำสู่ฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ

จำนวน ๖ ฟาร์ม มีรายได้ประมาณ
๔.๕ ล้านบาทต่อปี

ทำน้ำประปาส่งน้ำให้ประปา
ส่วนภูมิภาค สาขาห้วยยอดและ
องค์การบริหารส่วนตำบล นำน้ำไปผลิต
น้ำประปา

ส่งน้ำสนับสนุนการท่องเที่ยว

ถ้าเลเขากอบในฤดูแล้งปริมาณน้ำน้อย
ทำให้พายเรือท่องเที่ยวในถ้ำได้ เป็น
แหล่งท่องเที่ยวได้ตลอดปี ยกเว้นในฤดู
น้ำหลาก

ส่งน้ำเพื่อการเกษตร ครอบคลุม ๕

ตำบล พื้นที่ ๖๐,๘๕๓ ไร่ เมื่อมีน้ำทำการเกษตร
เกษตรกรได้ผลผลิตเพิ่ม มีรายได้เพิ่มขึ้น

ท่อบำบัดน้ำเสียที่ ๒

ท่อบำบัดน้ำเสียที่ ๑

ท่อบำบัดน้ำเสียที่ ๓

พื้นที่รับประโยชน์
๕,๒๐๐ ไร่

ท่องเที่ยวล่องเรือ ผจญภัยเดินป่า ชมน้ำตก

เด็กๆ จะได้ล่องเรือชมความสวยงามรอบทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำคลองท่าจี้ สัมผัสความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้รอบอ่างเก็บน้ำ เดินเท้าเข้าป่าไปเที่ยวน้ำตกบ่อเจ็ดลูก ไปทำความรู้จักป่าต้นน้ำ ที่เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำคลองหลายสาย

เด็กๆ คิดว่าอ่างเก็บน้ำยังมีประโยชน์อะไรอีกบ้างนะ

ด้วยพระเมตตาของพระราชา ชาวบ้านจึงมีน้ำกินน้ำใช้อย่างไม่มีวันหมด น้ำยังช่วยหล่อเลี้ยงผืนป่าให้อุดมสมบูรณ์ ป่าจึงทำหน้าที่เป็นป่าต้นน้ำ ให้แม่น้ำลำคลองมีน้ำอยู่เสมอ เราทุกคนต้องช่วยกันรักษาน้ำ รักษาป่าไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

ป่าต้นน้ำคืออะไรแล้วสำคัญอย่างไร
เด็กๆ จะช่วยรักษาป่าต้นน้ำไว้ได้
อย่างไรกันนะ

น้ำตกบ่อเจ็ดลูก

ตั้งอยู่บริเวณต้นน้ำของเทือกเขาบรรทัด เรียกชื่อนี้ก็เพราะว่าหินบริเวณนั้นมีลักษณะเป็นหลุมบ่อนับได้ ๗ บ่อ ในเส้นทางเดินไปน้ำตกนั้น ถือเป็นเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ป่าต้นน้ำ เด็กๆ ลองสังเกตรอบตัว ในป่าต้นน้ำมีต้นไม้มากมายให้เด็กๆ ได้ทำความรู้จัก รู้ใหม่ว่าต้นไม้พวกนี้ช่วยรักษาความชุ่มชื้นให้กับผืนป่าและสายน้ำ

สนใจล่องเรืออ่างเก็บน้ำคลองท่าजू

โทร. ๐๙ ๖๙๖๗ ๖๒๔๓

ราคาเช่าเหมาลำ ๕๐๐ บาท

เรือบรรจุได้ ๖ คน

i

โครงการอ่างเก็บน้ำคลองท่าजूอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

📍 บ้านท่าजू ต.ท่าजू อ.ห้วยยอด จ.ตรัง

โครงการชลประทานตรัง กรมชลประทาน

📞 โทร. ๐ ๗๕๒๒ ๔๒๖๐, ๐ ๗๕๕๐ ๑๐๖๒, ๐ ๗๕๒๒ ๔๑๔๓

การเดินทาง

การเดินทางเรียนรู้ “ตามรอยพระราชฯ” ยังไม่สิ้นสุด
ดินแดนของพระราชฯยังมีอีกมากมายทั่วเมืองไทย
มาเป็นนักเดินทางเรียนรู้
ตามรอยพระราชฯ นักคิด นักทำ ผู้ยิ่งใหญ่ของเรากันเถอะ

หนังสือเดินทาง ตามรอยพระราชา

หนังสือเดินทาง ตามรอยพระราชา

"The King's Journey" Learning Passport

หนังสือเดินทางตามรอยพระราชา

"The King's Journey" Learning Passport

สร้างสรรค์โดย

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.)

๓๔๘ อาคารเอส.พี. (อาคารเอ) ชั้น ๑๓ ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๙ ๑๘๑๑

เว็บไซต์ www.qlf.or.th

วิเคราะห์เนื้อหา

นายเฉลิมพร พงศ์ธีระวรรณ

ครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี ประจำปี ๒๕๕๘

ผศ.ดร.ธัญวิษ วิเชียรพันธ์

หัวหน้าโครงการวิจัยพัฒนาเครื่องมือส่งเสริมและประเมิน

ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์

ผลิตงานโดย

บริษัท รักลูกกรุ๊ป จำกัด

กลุ่มบริษัท อาร์แอลจี (รักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป)

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

"หากเยาวชนได้เรียนรู้ศาสตร์ของพระราชชา
พระองค์จะทรงอยู่ในหัวใจของพวกเราตลอดไป"

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

จัดพิมพ์โดย

สร้างสรรค์โดย

สนับสนุนโดย

มูลนิธิชัยพัฒนา

okmd